

Стратегија за дугорочни
развој туризма у

Требињу до 2050.

ГОДИНЕ

Brands Lab International (BLI)

Градимо будућност

поштујући традицију!

Увод

Туризам представља једну од најперспективнијих привредних грана за град Требиње, због свог географског положаја, природних ресурса, културно-историјског наслеђа и гастрономске понуде. С обзиром на све већи интерес за еколошки и културни туризам, као и потребу за усклађивањем са савременим европским стандардима и праксама, ова стратегија дефинише путоказ за одрживи развој туризма до 2050. године.

Значај одрживог туризма

Туризам је истовремено и прилика и изазов. Иако може значајно допринети економском развоју, непромишљено управљање туристичким активностима може довести до деградације природних и културних ресурса, загађења и преоптерећења инфраструктуре. Ова стратегија има за циљ успостављање равнотеже између очувања ресурса и развоја економских активности.

Усклађеност са националним и европским оквирима Стратегија се темељи на релевантним националним политикама и принципима одрживог развоја, као и на принципима и циљевима Европске уније у области туризма. Она обухвата прилагођавање локалних активности глобалним трендовима, попут декарбонизације, дигитализације и одговорног управљања ресурсима.

Визија 2050

До 2050. године, Требиње ће бити препознато као **водећа одржива туристичка дестинација у региону**, која комбинује природне лепоте, културно наслеђе и модерну туристичку инфраструктуру. Град ће привлачити посетиоце током целе године, нудећи јединствено искуство кроз хармонију традиције и иновација.

Тренутно стање туристичке инфраструктуре:

Смештајни капацитети

Тренутно, смештајни капацитети у Требињу су ограничени и фокусирани углавном на мање хотеле, приватне апартмане и етно-села. Ово представља изазов у сезони повећане туристичке потражње.

Саобраћајна повезаност:

Иако је Требиње у близини значајних туристичких дестинација као што су Дубровник и Котор, саобраћајна инфраструктура није довољно развијена. Недостатак јавног превоза који повезује Требиње са околним градовима и туристичким атракцијама ограничава прилив туриста.

Јавна инфраструктура и дигитализација:

Град нема довољно информационих центара, дигиталних платформи и алата који би олакшали туристима приступ информацијама и услугама. Недостатак мобилних апликација, дигиталних водича и интерактивних мапа представља препреку за модерног туристу.

Изазови и могућности

Изазови

1. Недостатак дугорочне стратегије:

Туризам се развија стихијски, без свеобухватног плана за очување ресурса и одрживи раст.

2. Притисак на природне ресурсе:

Неконтролисани развој туризма може угрозити екосистеме и локалну заједницу.

3. Недовољна инфраструктура:

Ограничени капацитети за смештај, саобраћај и дигиталне услуге.

Могућности

1. Регионална сарадња:

Близина Дубровника и Црне Горе пружа прилику за интеграцију у ширу туристичку мрежу.

2. Разноврсна туристичка понуда:

Гастрономија, културно-историјска баштина и природа чине основ за привлачење различитих профила туриста.

3. Улагања у одрживи туризам:

Могућност коришћења међународних фондова за пројекте који промовишу одрживи развој.

Циљеви стратегије

На основу тренутне ситуације и потенцијала, стратегија се фокусира на четири кључне области:

- 1.** Развој нискоугљеничног и функционалног туризма
- 2.** Туристичка валоризација и презентација баштине и гастрономије
- 3.** Модернизација и дигитализација туристичке понуде
- 4.** Промоција Требиња као здраве и сигурне дестинације

Област 1: Развој нискоугљеничног и функционалног туризма

Фаза 2025–2030: Почетак иницијатива

У овој фази, стратегија се фокусира на полагање темеља за развој нискоугљеничног и функционалног туризма у Требињу. Активности су усмерене на иницијалне кораке за унапређење енергетске ефикасности, развој зелене инфраструктуре и стварање услова за мултисезонску туристичку понуду.

Кључне активности

1. Увођење обновљивих извора енергије

- **Инсталација соларних панела:**

- 2025: Почетак инсталације соларних панела на јавним зградама (општина, туристички центри).
- 2026–2027: Увођење соларних система у најмање 20% смештајних капацитета кроз субвенције за власнике хотела и апартмана.

- **Енергетска ефикасност:**

- Успостављање програма за замену традиционалне расвете енергетски ефикасним LED осветљењем у туристичким зонама.

2. Развој зеленог транспорта

- **Електрични шатлови:**

- 2026: Израда студије изводљивости за електричне шатлове који повезују кључне туристичке тачке.
- 2028: Покретање прве линије шатлова који повезују центар града, манастир Тврдош и друге атракције.

- **Бициклистичке стазе:**

- 2025–2027: Планирање и изградња првих 10 км бициклистичких стаза које повезују Требиње са околним селима.

3. Развој мултисезонских садржаја

• Мултисезонски фестивали:

- 2026: Организација јесењег фестивала вина и зимских културних догађаја који привлаче туристе из региона.

• Нови туристички садржаји:

- 2027–2029: Реконструкција и адаптација постојећих јавних простора за затворене активности попут изложби и мањих конференција.

4. Јавно-приватна партнерства

• Подршка инвестицијама:

- 2025–2026: Лансирање програма јавних субвенција и партнерстава за изградњу одрживих туристичких објеката.
- Привлачење инвеститора за развој еколошких смештајних капацитета.

5. Едукација и промоција

• Едукација радника у туризму:

- 2026: Организација радионица за хотелијере, угоститеље и туристичке водиче о примени одрживих пракси.

• Промоција града:

- 2025–2030: Кампање на националним и регионалним медијима које истичу Требиње као зелену дестинацију са разноврсном понудом.

Очекивани резултати до 2030. године

1. Енергетска ефикасност:

- Инсталација соларних панела на најмање 10 јавних објеката и 20% туристичких смештаја.

2. Зелени транспорт:

- Пуштање у рад најмање једне линије електричних шатлова и 10 км бициклистичких стаза.

3. Повећан број туриста ван сезоне:

- Повећање броја посета за 15% током јесењих и зимских месеци.

4. Подржане инвестиције:

- Реализација најмање три велика јавна или јавно-приватна пројекта у сектору одрживог туризма.

5. Већа свест о одрживости:

- Едуковано најмање 300 радника у туризму о примени одрживих пракси.

Област 2: Туристичка валоризација и презентација баштине и гастрономије

Визија

До 2050. године, Требиње ће постати дестинација препознатљива по иновативном приступу валоризацији културно-историјског наслеђа и природних ресурса, са фокусом на гастрономију као један од главних туристичких адута. Ова област има за циљ да интегрише традицију са савременим трендовима, стварајући аутентично и јединствено туристичко искуство.

Кључне активности

1. Ревитализација културно-историјског наслеђа

• Обнова историјских локалитета:

- Стари град Требиња: Ревитализација у складу са савременим туристичким захтевима, укључујући постављање интерактивних експоната и вођене туре.
- Верски објекти: Адаптација манастира Тврдош и других знаменитости за туристе, са очувањем њихове аутентичности.

• Музеји и изложбени простори:

- Отварање музеја локалне традиције са дигиталним садржајима и холографским приказима историјских догађаја.
- Организација изложби које комбинују историју, културу и савремене уметничке форме.

2. Развој гастрономског туризма

• Гастрономске руте:

- Креирање рута вина и маслиновог уља које обухватају посете локалним винаријама и маслињацима уз дегустације.
- Постављање тематских стаза које повезују локалне ресторане, тржнице и произвођаче традиционалне хране.

• Промоција локалних производа:

- Подршка малим произвођачима да развију своје брендове и укључе се у туристичку понуду.
- Организација сајмова хране и вина који привлаче домаће и међународне туристе.

3. Интерактивна презентација баштине

• Дигитални туристички алати:

- Развој мобилних апликација са интерактивним мапама, виртуелним турама и информацијама о историјским локалитетима.
- Увођење VR (виртуелне реалности) обилазака кроз значајне културне споменике.

• Креативне туре:

- Организација вођених тура са тематским фокусом, као што су „Историја Требиња кроз векове“ или „Пут вина и традиције“.

4. Фестивали и културни догађаји

• Мултисезонски фестивали:

- Организација јесењег фестивала вина и маслиновог уља.
- Летњи концерти и позоришне представе у амбијенту Старог града.
- Зимски фестивали са акцентом на локалне занате, музику и гастрономију.

• Сарадња са локалним заједницама:

- Подршка културним удружењима у организовању локалних манифестација и догађаја.

Фазе реализације

2025–2030: Почетак иницијатива

- Обнова кључних историјских локалитета (Стари град, манастир Тврдош).
- Увођење гастрономских рута и први фестивали хране и вина.
- Развој пилот-пројеката дигиталних водича и апликација.

2030–2040: Ширење програма

- Реконструкција других културних знаменитости.
- Повећање броја гастрономских рута и руралних туристичких зона.
- Увођење VR тура и интерактивних музеја.

2040–2050: Потпуна интеграција

- Претварање Требиња у централну дестинацију за културни и гастрономски туризам.
- Организација великих међународних фестивала и повећање туристичког промета током целе године.

Очекивани резултати до 2030. године

1. Обнова културних локалитета:

- Најмање 50% значајних историјских објеката рестаурирано и отворено за туристе.

2. Развој гастрономског туризма:

- Успостављање три руте вина и две руте маслиновог уља.

3. Повећање броја посетилаца:

- Пораст туриста за 20% током културних догађаја и гастрономских тура.

4. Интерактивна презентација:

- Лансирање апликација и VR обилазака, са учешћем најмање 10.000 корисника годишње.

5. Мултисезонски туризам:

- Организација најмање четири велика фестивала годишње.

Област 3: Модернизација и дигитализација туристичке понуде

Фаза 2025–2030:

Почетне активности

У првој фази развоја модернизације и дигитализације туристичке понуде, акценат је на успостављању основних дигиталних алата, модернизацији инфраструктуре и увођењу паметних технологија како би се створили услови за савремену туристичку дестинацију.

Кључне активности

1. Дигитални туристички алати

• Развој мобилне апликације за туристе:

- 2025: Дизајн апликације која садржи интерактивне мапе, информације о локалитетима, временске прогнозе и препоруке за активности.
- 2026–2027: Увођење могућности онлајн резервације смештаја, тура и улазница за локалитете.

• Виртуелни и проширени обиласци:

- 2026: Покретање пилот-пројекта VR тура за Стари град и манастир Тврдош.
- 2028–2029: Ширење виртуелних тура на винограде, маслињаке и друге природне атракције.

2. Интеграција паметне инфраструктуре

• Паметни туристички информативни центри:

- 2026: Инсталација првог интерактивног информативног центра у Старом граду са екраном осетљивим на додир.
- 2028: Постављање још три центра на кључним туристичким тачкама.

• Паметни мобилијар:

- 2025: Инсталација соларних пуњача за мобилне уређаје у јавним просторима.
- 2027–2028: Постављање паметних клупа са Wi-Fi приступом и USB прикључцима.

3. Модернизација туристичке инфраструктуре

• Реновирање смештаја:

- 2025–2027: Субвенције за власнике смештаја ради адаптације објеката у складу са еколошким и дигиталним стандардима.
- 2028–2030: Пилот-пројекти за изградњу паметних објеката са системима за уштеду енергије и воде.

• Јавни простори:

- 2026–2027: Реновирање пешачких зона у Старом граду са интерактивним мапама и информационим пунктовима.
- 2029: Интеграција паметне расвете која користи обновљиву енергију.

4. Дигитализација промоције и маркетинга

Централизована онлајн платформа:

- 2025–2026: Лансирање званичне туристичке веб-странице са могућностима за резервације, препоруке и преглед туристичких рута.
- 2027–2029: Интеграција платформи са глобалним системима попут TripAdvisor-а и Booking.com.

• Кампање на друштвеним мрежама:

- 2025–2030: Активно присуство на платформама као што су Instagram и Facebook, уз промоцију кроз интерактивни садржај (фотографије, видео записи и виртуелне туре).

Очекивани резултати до 2030. године

1. Дигитализација услуга:

- Лансирање мобилне апликације и дигиталних обилазака за најмање пет главних туристичких локација.

2. Интеграција паметне инфраструктуре:

- Постављање четири паметна туристичка информативна центра и соларног мобилијара у свим туристичким зонама.

3. Модернизација смештаја:

- Реновирање најмање 30% смештајних капацитета у складу са савременим еколошким и технолошким стандардима.

4. Повећање видљивости:

- Пораст броја туриста за 20% захваљујући дигиталним маркетинг кампањама.

Област 4: Промоција Требиња као здраве и сигурне дестинације

Фаза 2025–2030:

У овој фази, акценат је на позиционирању Требиња као дестинације која пружа здраве, безбедне и разноврсне туристичке могућности, са нагласком на велнес, активни одмор и еколошки одрживе туристичке праксе.

Кључне активности

1. Развој здравственог и велнес туризма

• Подстицање бањског туризма:

- 2025–2026: Израда студије изводљивости за отварање велнес и бањских комплекса који користе природне ресурсе региона, попут минералне воде и биљних екстраката.
- 2028: Отварање првог велнес центра са услугама масаже, терапија и медитације.

• Здравствени програми за туристе:

- Развој пакета за туристе који укључују активности као што су јога, медитација и нутриционистички програми.

2. Промоција активног одмора

• Активности на отвореном:

- 2025: Увођење пешачких и трекинг рута које воде кроз природне лепоте Требиња.
- 2027: Организација спортских и авантуристичких догађаја као што су трке бициклима, планинарски излети и маратони.

• Инфраструктура за активни туризам:

- Изградња и обележавање бициклистичких стаза у природи.
- Постављање информативних табла о локалном биодиверзитету и еколошким вредностима.

3. Еколошке иницијативе

- **Подизање свести о еко-туризму:**

- 2025–2026: Кампање за промоцију одговорног понашања туриста, као што су смањење отпада и коришћење јавног превоза.

- Организација јавних догађаја посвећених еколошком очувању, попут чишћења река и шума.

- **Сертификација зелених објеката:**

- Подстицање хотела и ресторана да стекну сертификате за еколошко пословање.

4. Позиционирање Требиња као сигурне дестинације

- **Унапређење инфраструктуре:**

- 2025–2027: Постављање видео надзора на главним туристичким локацијама ради безбедности посетилаца.

- **Кризни планови:**

- Развој протокола за управљање ванредним ситуацијама у туризму, као што су природне непогоде или медицински инциденти.

- **Информациони системи:**

- Постављање интерактивних пунктова који нуде информације о здравственим установама и бројевима за хитне случајеве.

Фазе реализације

2025–2030: Почетне активности

- Студије изводљивости за велнес и активни туризам.

- Постављање пешачких и бициклистичких рута.

- Лансирање прве кампање за промоцију здравог туризма.

Очекивани резултати до 2030. године

1. Развој здравственог и велнес туризма:

- Отварање првог велнес центра и успостављање програма за здраве начине живота.

2. Промоција активног туризма:

- Обележавање 20 км пешачких и бициклических стаза.

3. Еколошки утицај:

- Организовано најмање пет јавних догађаја посвећених еколошком очувању.

4. Безбедност:

- Постављен видео надзор и информативни пунктови на пет главних туристичких локација.

Област 1: Развој нискоугљеничног и функционалног туризма

Фаза 2030–2040:

Интеграција и проширење нискоугљеничне инфраструктуре

У овој фази, фокус је на проширењу и интеграцији зелених технологија у туристичку инфраструктуру и стварању функционалних туристичких региона који обухватају разноврсне активности и садржаје. Циљ је јачање нискоугљеничног развоја и обезбеђивање конзистентне туристичке понуде током целе године.

Кључне активности

1. Даље унапређење нискоугљеничне инфраструктуре

• Обновљиви извори енергије:

- 2031–2033: Инсталација соларних панела на преосталим јавним зградама и 50% приватних туристичких објеката.
- 2035: Изградња мини ветропарка за снабдевање електричном енергијом туристичких зона.

• Зелени транспорт:

- 2032–2034: Проширење електричних шатлових линија које покривају све главне туристичке руте.
- 2036: Увођење хибридних водених шатлова за обилазак реке Требишњице.

2. Развој мултисезонских туристичких региона

• Мултисезонски садржаји:

- 2030–2035: Изградња затворених простора за изложбе, уметничке радионице и конференције, како би се привукли туристи током зиме и пролећа.
- 2037–2039: Развој руралних туристичких зона са програмима као што су зимски спортови и авантуристичке активности.

• Интеграција туристичких рута:

- Планирање и успостављање „туристичких коридора“ који повезују природне атракције, руралне зоне и урбани центар.

3. Јачање јавне и приватне сарадње

- **Подстицаји за зелене инвестиције:**
 - Повећање јавних субвенција за изградњу и модернизацију нискоугљеничних туристичких објеката.
 - Партнерства са приватним сектором ради развоја тематских туристичких села која користе обновљиве изворе енергије.
- **Регионална сарадња:**
 - Сарадња са суседним регионима и градовима како би се развиле заједничке нискоугљеничне туристичке руте.

4. Увођење паметних технологија

- **Системи за управљање енергијом:**
 - Увођење паметних мрежа за праћење и оптимизацију потрошње енергије у туристичким зонама.
- **Дигитализација логистике транспорта:**
 - Апликације које омогућавају туристима да у реалном времену планирају своја путовања електричним шатловима и јавним превозом.

Фазе реализације

2030–2035: Почетак интеграције

- Интеграција обновљивих извора енергије у 50% туристичке инфраструктуре.
- Проширење линија зеленог транспорта и електричних шатлова.

2035–2040: Проширење и оптимизација

- Изградња мултисезонских простора и тематских туристичких региона.
- Завршетак туристичких коридора који повезују урбана и рурална подручја.

Очекивани резултати до 2040. године

1. Енергетска ефикасност:

- Више од 70% туристичке инфраструктуре напаја се обновљивим изворима енергије.

2. Зелени транспорт:

- Проширена мрежа електричних шатлова обухвата 100% главних туристичких рута.

3. Мултисезонска туристичка понуда:

- Увођење нових активности и објеката доприноси повећању туристичког промета током зиме и пролећа за 30%.

4. Јачање партнерстава:

- Реализовано најмање пет великих јавних и приватних партнерстава за развој нискоугљеничне инфраструктуре.

Област 2: Туристичка валоризација и презентација баштине и гастрономије

Фаза 2030–2040: Унапређење културне и гастрономске понуде

У овој фази, Требиње ће развити мултифункционалну туристичку понуду која обједињује културне, историјске и гастрономске ресурсе. Фокус је на ревитализацији значајних локација, побољшању гастрономског искуства и увођењу модерних технологија за презентацију баштине.

Кључне активности

1. Ревитализација културно-историјских локалитета

- **Обнова знаменитости:**

- 2031–2035: Рестаурација и модернизација Старог града, укључујући отварање тематских музеја и галерија.
- 2036–2038: Ревитализација руралних културних знаменитости као што су традиционалне куће и сеоске цркве.

- **Интерактивни садржаји:**

- Постављање дигиталних експоната и интерактивних мапа које омогућавају дубље разумевање локалне историје.

2. Развој гастрономског туризма

- **Нове гастрономске руте:**

- 2030–2035: Проширење постојећих рута вина и маслиновог уља, са додавањем рута локалних делиција попут меда и сирева.

- **Промоција локалних производа:**

- Подршка локалним пољопривредницима и произвођачима ради укључивања у туристичку понуду.
- Организација сајмова хране и дегустација у винаријама и маслињацима.

3. Увођење савремених технологија

- **Дигитализација баштине:**

- 2032: Увођење AR (проширене реалности) и VR (виртуелне реалности) тура за Старо градско језгро и друге знаменитости.
- 2035: Лансирање мобилне апликације са дигиталним водичима који туристима омогућавају персонализовано искуство.

- **Интерактивни музеји:**

- Креирање музеја са интерактивним екранима и дигиталним инсталацијама које истичу локалну историју и културу.

4. Фестивали и догађаји

- **Гастрономски фестивали:**

- Организација годишњег фестивала традиционалне хране који укључује радионице, куварске демонстрације и дегустације.

- **Културни догађаји:**

- 2035–2038: Увођење позоришних представа и музичких фестивала у амбијенту Старог града.

- **Локалне иницијативе:**

- Подршка догађајима који укључују локалну заједницу, попут сајмова заната и уметности.

Фазе реализације

2030–2035: Почетак ревитализације

- Рестаурација главних културних знаменитости.
- Лансирање првих AR и VR тура.

2035–2040: Проширење и интеграција

- Увођење интерактивних садржаја у музеје.
- Организација великих фестивала са регионалним и међународним учешћем.

Очекивани резултати до 2040. године

1. Ревитализација културног наслеђа:

- 70% културних локалитета је обновљено и отворено за јавност.

2. Проширење гастрономског туризма:

- Повећање броја посетилаца гастрономских рута за 30% у односу на претходну деценију.

3. Модерна презентација баштине:

- Више од 50% туриста користи дигиталне алате за истраживање културних знаменитости.

4. Повећан број догађаја:

- Организовано најмање пет великих гастрономских и културних фестивала годишње.

Област 3: Модернизација и дигитализација туристичке понуде (Период 2030–2040)

У периоду од 2030. до 2040. године, акценат је на проширењу постојећих дигиталних алата, модернизацији инфраструктуре и интеграцији савремених технологија које ће омогућити туристима још боље искуство. Овај период обележава увођење паметних решења у све аспекте туристичке понуде и њено глобално позиционирање.

Кључне активности

1. Унапређење дигиталних туристичких алата

- **Проширење функција мобилне апликације:**

- 2030–2032: Додавање персонализованих препорука заснованих на интересовањима туриста и праћењу њихових рута.
- 2033: Интеграција са системима за виртуелну и проширену реалност (VR и AR) ради интерактивних тура у реалном времену.

- **Развој дигиталних водича:**

- 2035: Лансирање дигиталних аудио-водича који пружају информације на више језика, укључујући историјске приче и културне анегдоте.

2. Интеграција паметне инфраструктуре

- **Паметне туристичке зоне:**

- 2030–2035: Инсталација паметних информативних станица са екранима осетљивим на додир, Wi-Fi приступом и соларним напајањем.
- 2037–2039: Увођење интерактивних дигиталних табла на кључним туристичким локацијама које омогућавају туристима приступ информацијама у реалном времену.

- **Паметни мобилијар:**

- 2030–2032: Постављање соларних пуњача на јавним просторима.
- 2035: Унапређење паметних клупа са подршком за бежично пуњење уређаја и анализу коришћења простора путем сензора.

3. Модернизација туристичке инфраструктуре

• Реконструкција јавних простора:

- 2031–2033: Реновирање кључних туристичких зона са енергетски ефикасним осветљењем, интерактивним мапама и информативним центрима.

- 2037: Адаптација пешачких зона и тргова ради боље приступачности и естетике.

• Паметни смештајни капацитети:

- 2030–2035: Увођење система за аутоматизацију смештајних капацитета (паметна контрола температуре, светла и сигурносних система).

- 2038–2040: Изградња потпуно енергетски неутралних туристичких објеката.

4. Дигитализација промоције и маркетинга

• Интеграција глобалних платформи:

- 2030–2032: Усклађивање са светским платформама као што су Google Travel, TripAdvisor и Booking.com.

- 2035: Лансирање виртуелне промоције у реалном времену путем глобалних медијских платформи.

• Циљане дигиталне кампање:

- 2030–2040: Креирање интерактивног садржаја за друштвене мреже који укључује VR туре и искуства са културних и гастрономских догађаја.

Очекивани резултати до 2040. године

1. Дигитализација услуга:

- Најмање 80% туристичких локација ће бити дигитално доступно кроз апликације, VR туре и интерактивне табле.

2. Паметна инфраструктура:

- Постављање интерактивних туристичких центара у свим главним зонама града.

3. Повећање туристичког промета:

- Пораст броја туриста за 25% захваљујући побољшаном приступу информацијама и модернизованој инфраструктури.

4. Модернизација смештаја:

- Реконструкција 50% смештајних капацитета са паметним технологијама и енергетском ефикасношћу.

5. Глобално позиционирање:

- Требиње препознато као једна од водећих дигитализованих туристичких дестинација у региону.

Област 4: Промоција Требиња као здраве и сигурне дестинације (Период 2030–2040)

Период од 2030. до 2040. године обележава напредне кораке у позиционирању Требиња као дестинације која пружа здраве и безбедне могућности за одмор, са нагласком на велнес, активни туризам и еколошку одрживост. Циљ је развој инфраструктуре и програма који истичу безбедност, еколошке стандарде и здрав начин живота.

Кључне активности

1. Развој здравственог и велнес туризма

• Изградња напредних велнес центара:

- 2030–2035: Изградња велнес комплекса који нуде минералне терапије, хидромасажу и програме за ментално здравље.
- 2036–2040: Отварање специјализованих здравствених центара за рехабилитацију, јогу, и медитацију, са акцентом на природне ресурсе Требиња.

• Пакети за здравствено-рекреативни туризам:

- Комбиновање активности на отвореном, велнес услуга и гастрономских програма.

2. Промоција активног туризма

• Ширење инфраструктуре за активности на отвореном:

- 2030–2035: Проширење постојећих бициклических и пешачких стаза, са додатком од 30 км нових рута.
- 2037–2039: Увођење зона за авантуристичке активности као што су zip-line и вештачки пењачки зидови.

• Организација спортских и авантуристичких догађаја:

- Годишње трке бициклима, маратони и планинарски излети са међународним учешћем.

3. Еколошке иницијативе

- **Сертификација еколошки одговорних објеката:**

- 2030–2035: Пружање подршке смештајним капацитетима и ресторанима за стицање сертификата „зелени објекат.“

- **Едукација и јавне кампање:**

- Кампање усмерене на одговорно понашање туриста, као што су смањење отпада и коришћење обновљивих извора енергије.

- **Промоција еко-туризма:**

- Интеграција програма као што су обиласци биодиверзитета и екскурзије у природу.

4. Позиционирање Требиња као безбедне дестинације

- **Напредне мере безбедности:**

- 2030–2035: Инсталација паметног система надзора на туристичким локацијама.

- 2037: Увођење дигиталних информативних пунктова за хитне информације.

- **Кризни планови и обука:**

- Развој и имплементација протокола за ванредне ситуације, са фокусом на природне непогоде и медицинске хитне случајеве.

- **Системи за реално-времено обавештавање:**

- Инсталација апликација и информационих дисплеја за обавештавање туриста у реалном времену.

Фазе реализације

2030–2035: Почетак имплементације

- Изградња два велнес комплекса.
- Интеграција 20 км нових стаза за пешачење и бициклизам.
- Лансирање еколошких кампања и система надзора.

2035–2040: Проширење и финализација

- Развој нових авантуристичких активности и унапређење велнес понуде.
- Интеграција велнес и авантуристичког туризма у јединствене туристичке пакете.
- Постављање паметне инфраструктуре за безбедност.

Резултати и очекивани ефекти до 2040. године

1. Здравствени и велнес туризам:

- Отварање најмање четири напредна велнес центра.
- Повећање броја туриста који учествују у велнес програмима за 40%.

2. Активни туризам:

- Успостављено 50 км бициклистичких и пешачких стаза.
- Годишњи раст посета авантуристичким догађајима за 30%.

3. Еколошки утицај:

- Сертификовано 70% туристичких објеката као „зелени.“
- Повећана свест туриста и локалног становништва о еколошким праксама.

4. Безбедност:

- Успостављен напредан систем безбедности са паметним надзором и информативним дисплејима на свим главним локацијама.

5. Промоција:

- Требиње позиционирано као водећа велнес и еко-дестинација у региону.

Област 1: Развој нискоугљеничног и функционалног туризма

(Период 2040–2050)

Период од 2040. до 2050. године је фаза потпуне консолидације нискоугљеничне туристичке инфраструктуре и интеграције одрживих пракси у све аспекте туризма у Требињу. У овом периоду, град постаје регионални лидер у одрживом туризму, нудећи функционалну и мултисезонску понуду засновану на обновљивим изворима енергије, иновативним технологијама и сарадњи са локалним заједницама.

Кључне активности

1. Потпуна интеграција обновљивих извора енергије

- **Обновљиви извори енергије:**

- 2040–2045: Интеграција обновљивих извора енергије у свих 100% јавних и приватних туристичких објеката.
- 2047: Инсталација напредних соларних система и мини ветропаркова за подршку туристичким зонама.

- **Размена енергије:**

- Увођење паметних мрежа које омогућавају размјену енергије између туристичких објеката и локалне заједнице.

2. Проширење зеленог транспорта

- **Експанзија електричних и хибридних возила:**

- 2040–2045: Увођење електричних шатлова који покривају сва туристичка насеља и руте.
- 2048: Увођење хибридних водених шатлова за крстарења реком Требишњицом.

- **Паметне транспортне мреже:**

- Увођење апликација које туристима омогућавају планирање путовања у реалном времену уз коришћење јавног превоза и зелених опција.

3. Мултисезонска туристичка понуда

- **Развој мултисезонских активности:**

- 2040–2045: Изградња мултифункционалних објеката за затворене и отворене активности током зиме, пролећа и јесени.
- 2047: Развој тематских туристичких зона, као што су еко-села, зимски спортски центри и авантуристичке паркове.

- **Креирање јединствених искустава:**

- Понуда програма који комбинују културне, гастрономске и авантуристичке садржаје у складу са принципима одрживог туризма.

4. Јачање јавне и приватне сарадње

- **Инвестиције у одрживе пројекте:**

- 2040–2045: Привлачење домаћих и међународних инвеститора за подршку еколошким пројектима.
- 2048: Лансирање јавних програма за финансирање пројеката који промовишу енергетску ефикасност и одрживост.

- **Регионална и међународна сарадња:**

- Развој заједничких пројеката са суседним земљама у области нискоугљеничног туризма

5. Увођење иновативних технологија

- **Напредни системи управљања ресурсима:**

- 2042: Увођење AI система за оптимизацију потрошње енергије и воде у туристичким објектима.
- 2045: Инсталација IoT уређаја за праћење еколошког утицаја туристичких активности.

- **Дигитална трансформација:**

- Развој виртуелних платформи које омогућавају туристима да планирају „зелене“ руте и активности.

Фазе реализације

2040–2045: *Консолидација*

- Интеграција обновљивих извора енергије у 100% туристичке инфраструктуре.
- Развој нових туристичких рута са електричним шатловима и зеленим превозом.

2045–2050: *Лидерство у одрживом туризму*

- Успостављање мултисезонских туристичких зона и тематских паркова.
- Позиционирање Требиња као регионалног центра за нискоугљенични и функционални туризам.

Очекивани резултати до 2050. године

1. Енергетска самосталност:

- 100% туристичке инфраструктуре напајано обновљивим изворима енергије.

2. Зелени транспорт:

- Електрични шатлови и хибридни водени шатлови покривају све туристичке руте.

3. Мултисезонски туризам:

- Повећање броја туриста ван летње сезоне за 50%.

4. Јачање сарадње:

- Најмање десет великих јавних и приватних партнерстава реализовано за развој одрживог туризма.

5. Технологија и иновације:

- Успешно имплементирани AI и IoT системи у управљању туристичким ресурсима.
- *Требиње ће до 2050. године бити узор градовима у региону у примени одрживих туристичких пракси и коришћењу технологија за унапређење квалитета живота.*

Област 2: Туристичка валоризација и презентација баштине и гастрономије (Период 2040–2050)

Период од 2040. до 2050. године у Требињу доноси интензиван развој културног и гастрономског туризма са модерним приступом презентацији баштине. Фокус је на унапређењу значајних културно-историјских локација, проширењу гастрономске понуде и коришћењу најсавременијих технологија за јединствено туристичко искуство.

Кључне активности

1. Ревитализација културно-историјских локалитета

• Потпуна обнова знаменитости:

- 2040–2045: Завршетак обнове свих културних локалитета, укључујући традиционалне сеоске куће, манастире и музеје.
- 2046–2048: Увођење иновативних елемената попут интерактивних холограма и AR (проширена реалност) приказа за локалитете.

• Отварање нових тематских музеја:

- Фокус на локалну историју, етнографију, винску културу и традиционалне занате.

2. Развој гастрономског туризма

• Гастрономске руте и фестивали:

- 2040–2045: Развој нових рута које обухватају локалне производе попут маслиновог уља, меда, и традиционалних сирева.
- 2047–2049: Организација међународних гастрономских фестивала са учешћем врхунских шефова кухиња.

• Промоција локалних производа:

- Подршка локалним произвођачима за повећање производње и извоз.
- Креирање брендова који повезују гастрономске производе са културним наслеђем Требиња.

3. Увођење савремених технологија

- **Дигитализација презентације баштине:**

- 2042: Лансирање свеобухватне туристичке апликације која омогућава виртуелне туре и приступ историјским причама.
- 2045: Интеграција VR и AR садржаја у музеје и знаменитости, што омогућава интерактивно искуство.

- **Паметни туристички водичи:**

- Увођење IoT уређаја на туристичким локацијама за аутоматизовано пружање информација.

4. Фестивали и културни догађаји

- **Гастрономски фестивали:**

- Организација годишњих фестивала посвећених традиционалним јелима, винаријама и локалним произвођачима.

- **Културни догађаји:**

- Позоришне представе, музички фестивали и изложбе које комбинују локалну традицију са савременом уметношћу.

- **Интернационализација догађаја:**

- Сарадња са међународним уметницима и гастрономима ради подизања глобалне свести о Требињу као културној дестинацији.

Фазе реализације

2040–2045: *Интензиван развој*

- Завршетак обнове културних локалитета.
- Лансирање VR и AR презентација.
- Организација првих међународних гастрономских фестивала.

2045–2050: *Консолидација*

- Потпуна интеграција дигиталних алата у све аспекте туристичке понуде.
- Позиционирање Требиња као водеће дестинације за гастрономски и културни туризам у региону.

Очекивани резултати до 2050. године

1. Културно наслеђе:

- Рестаурирано и доступно 100% значајних културних локалитета.

2. Гастрономски туризам:

- Успостављено пет нових гастрономских рута и организовано најмање 10 међународних фестивала.

3. Модерна презентација баштине:

- Више од 75% туриста користи дигиталне алате за истраживање културних знаменитости.

4. Повећање броја туриста:

- Раст туристичког промета за 50%, са нагласком на посете током културних и гастрономских догађаја.

5. Глобално позиционирање:

- Требиње препознато као једна од најатрактивнијих гастрономских и културних дестинација у Европи.

Област 3: Модернизација и дигитализација туристичке понуде (Период 2040–2050)

Током периода 2040–2050. године, Требиње се трансформише у врхунску дигиталну туристичку дестинацију, интегришући савремене технологије у инфраструктуру и услуге. Фокус је на дигитализацији свих аспеката туристичког искуства, од интерактивних апликација до паметне инфраструктуре, како би се створила глобално конкурентна туристичка понуда.

Кључне активности

1. Унапређење дигиталних туристичких алата

- **Напредне апликације за туристе:**

- 2040–2045: Развој апликација са персонализованим препорукама заснованим на вештачкој интелигенцији (AI), које укључују интерактивне руте, превод на више језика и планирање активности у реалном времену.

- 2047: Интеграција апликација са VR и AR технологијама за потпуно импресивно искуство.

- **Дигитални водичи:**

- Аутоматизовани IoT уређаји на туристичким локацијама пружају информације и омогућавају виртуелну интеракцију.

2. Интеграција паметне инфраструктуре

- **Паметне туристичке зоне:**

- 2040–2045: Постављање паметних инфо-пунктова са екранима осетљивим на додир, Wi-Fi приступом и подацима у реалном времену о атракцијама, временским условима и саобраћају.

- 2046–2048: Инсталација паметног мобилијара (кљупе, пуњачи и информационе табле) на свим кључним туристичким локацијама.

- **Паметно управљање ресурсима:**

- Увођење AI система за оптимизацију енергетске ефикасности, воде и отпада у туристичким зонама.

3. Модернизација туристичке инфраструктуре

- **Реновирање смештаја:**

- 2040–2045: Примена паметних технологија у хотелима, као што су аутоматизовани системи за контролу светла, температуре и сигурности.

- 2048: Изградња потпуно дигитализованих туристичких објеката са еколошким стандардима.

- **Јавни простори:**

- Реконструкција тргова и пешачких зона са дигиталним и интерактивним садржајима.

4. Дигитализација промоције и маркетинга

- **Глобална онлајн платформа:**

- 2042: Лансирање централне дигиталне платформе за резервације, препоруке и виртуелне туре.

- 2045: Интеграција са глобалним системима попут Google Travel, TripAdvisor и Booking.com.

- **Виртуелни догађаји:**

- Организација виртуелних фестивала и онлајн презентација културе и гастрономије како би се промовисала понуда широм света.

Фазе реализације

2040–2045: *Иновације*

- Развој напредних дигиталних алата и интеграција IoT уређаја.
- Модернизација најважнијих туристичких објеката и инфраструктуре.

2045–2050: *Консолидација*

- Позиционирање Требиња као технолошки напредне дестинације.
- Ширење паметне инфраструктуре на све туристичке зоне.

Очекивани резултати до 2050. године

1. Дигитализација услуга:

- Најмање 90% туристичких објеката и атракција биће доступно путем дигиталних алата.

2. Паметна инфраструктура:

- Постављено најмање 20 паметних инфо-пунктова и 50 IoT уређаја широм града.

3. Повећање броја посетилаца:

- Пораст туристичког промета за 30%, посебно међу младима и технолошки оријентисаним путницима.

4. Енергетска ефикасност:

- 100% модернизованих објеката ће користити енергетски ефикасне системе.

5. Глобална видљивост:

- Требиње постаје један од водећих примера дигитализације туризма у региону.

Област 4: Промоција Требиња као здраве и сигурне дестинације (Период 2040–2050)

У последњој фази развоја, Требиње се позиционира као водећа дестинација за здрав и одржив туризам у региону. Фокус је на изградњи интегрисане инфраструктуре која промовише велнес, активни туризам и еколошку свест. Поред тога, пажња је усмерена на безбедност туриста кроз паметне технологије и кризни менаџмент.

Кључне активности

1. Интеграција велнес и здравственог туризма

- **Напредни велнес комплекси:**

- 2040–2045: Изградња мултифункционалних велнес центара са услугама као што су хидротерапија, ароматерапија, и медитацијски програми.

- 2046–2050: Отварање рехабилитационих центара специјализованих за физичку терапију и управљање стресом.

- **Здравствени пакети за туристе:**

- Комбинација јога програма, органске гастрономије и активности у природи.

2. Унапређење инфраструктуре за активни туризам

- **Развој нових рута:**

- 2040–2045: Проширење пешачких и бициклических стаза на 100 км, повезујући планинске пределе, реке и културне знаменитости.

- **Авантуристичке зоне:**

- 2047: Увођење активности као што су zip-line, кануинг и вештачки пењачки зидови у природним парковима.

3. Јачање еколошке свести

- **Образовне кампање:**

- Подизање свести међу туристима о еколошким праксама, као што су рециклирање, смањење пластике и коришћење јавног превоза.

- **Еколошки сертификати:**

- Сертификација 90% туристичких објеката као „зелени.“

- **Чување биодиверзитета:**

- Организација јавних активности, попут чишћења река и пошумљавања.

4. Безбедност као приоритет

- **Напредни системи надзора:**

- Инсталација паметног видео надзора на свим главним туристичким локацијама, са AI алгоритмима за идентификацију ризика.

- **Кризни менаџмент:**

- 2042: Имплементација дигиталних апликација које туристима пружају информације о хитним случајевима у реалном времену.

- **Интерактивни пунктови:**

- Постављање инфо-пункта са информацијама о локалним здравственим установама, контактима за хитне службе и еколошким препорукама.

Фазе реализације

2040–2045: Интеграција

- Изградња нових велнес комплекса и авантуристичких зона.
- Лансирање образовних програма за еко-туризам.

2045–2050: Лидерство

- Консолидовање велнес туризма као примарног атрибута Требиња.
- Потпуна имплементација паметних безбедносних система.

Очекивани резултати до 2050. године

1. Здравствени и велнес туризам:

- Отварање најмање пет нових велнес центара.
- Пораст броја туриста који учествују у здравственим програмима за 50%.

2. Активни туризам:

- Успостављено 100 км стаза и нових авантуристичких зона.

3. Еколошка одговорност:

- Сертификовано 90% туристичких објеката и повећана свест о еколошким праксама.

4. Безбедност:

- Инсталирани паметни системи надзора и апликације за кризни менаџмент на свим туристичким локацијама.

5. Позиционирање:

- Требиње препознато као водећа дестинација за здрав и сигуран туризам у Југоисточној Европи.

Стратегија развоја туризма за Требиње до 2050 - ЗАКЉУЧАК

1. Одрживи развој и еколошка одговорност:

Стратегија поставља одрживи туризам као основни стуб развоја града. Кроз иницијативе као што су употреба обновљивих извора енергије, увођење зеленог транспорта и еколошке сертификате за туристичке објекте, Требиње ће се позиционирати као лидер у одрживом туризму на Балкану. Овај приступ ће не само смањити угљенични отпис, већ ће и привући туристе који траже еколошки одговорне дестинације, чиме ће се повећати број посета и продужити туристичка сезона.

2. Културна и гастрономска валоризација:

Туризам у Требињу се неће темељити само на природним лепотама, већ и на богатом културно-историјском наслеђу. Ревитализација културних и историјских локалитета, уз интеграцију савремених технологија попут виртуелне реалности и холографских приказа, створиће дубоко импресивно и интерактивно искуство за посетиоце. Оснаживање гастрономске понуде кроз развој винских и маслињачких рута, уз организовање гастрономских фестивала, такође ће допринети јачању економије региона, као и стварању јединствене туристичке понуде која комбинује традицију и савремену гастрономију.

3. Модернизација туристичке инфраструктуре:

Дигитализација ће бити кључни фактор који ће омогућити Требињу да се позиционира као технолошки напредна дестинација. Паметна инфраструктура, као што су информациони центри који користе интерактивне екрану и паметни мобилијар са соларним пуњачима, као и апликације које омогућавају реално-времено планирање туре, учиниће туристичко искуство лакшим и пријатнијим. Такође, увођење AI технологија за оптимизацију потрошње ресурса у туристичким објектима биће кључно за постизање енергетске ефикасности и смањење трошкова.

4. Безбедност и здравље туриста:

Промоција здравог и сигурног туризма, кроз изградњу велнес центара, развој активности на отвореном и активан рад на безбедности туриста, биће један од главних приоритета. Увођење паметних система надзора, као и апликација за хитне случајеве, омогућиће туристима осећај сигурности, а истовремено ће побољшати управљање кризним ситуацијама. Програмима за здравље и велнес, као и активној промоцији еко-туризма, Требиње ће се представити као пример дестинације која не само да привлачи посетиоце, већ и активно подржава њихово благостање и сигурност.

5. Партнерства и међународна сарадња:

Успех ове стратегије ће зависити и од континуиране сарадње са међународним партнерима, како на нивоу туристичких агенција и инвеститора, тако и на нивоу јавних и приватних организација које се баве одрживим развојем. Регионална сарадња са суседним земљама и градовима ће отворити нове туристичке правце и допринети већој видљивости Требиња на глобалном туристичком тржишту.

Закључак:

Стратегија развоја туризма за Требиње до 2050. године представља свеобухватан приступ који обухвата еколошке, технолошке, културне и друштвене аспекте. Ова стратегија не само да осигурава одрживи раст туризма и повећање броја посетилаца, већ и чини град примером успешног усклађивања са савременим трендовима одрживог развоја и дигитализације. Састављена са јасним и измерљивим циљевима, ова стратегија има потенцијал да претвори Требиње у водећу туристичку дестинацију у региону, која ће привући туристе који траже и квалитетно искуство и одговорност према животној средини.

За више детаља о пројекту „Требиње 2050 –
Пројектовање будућности“, можете
Посетити наш веб сајт: XXXXX,
Посетити наш Инфо-пулт на адреси XXXX
или се обратити путем телефона на XXXX

ТРЕБИЊЕ
2050